

بررسی پرونده بزرگ ترین رمان قرن بیستم در ایران

تجارت ترجمه با شازده کوچولو

رمان قرن بیستم را از آن خود کرده است و بارها از آن فیلم سنمایی و انیمیشن ساخته شده است.

۲۸ مترجم برای یک کتاب

در ایران حدود ۲۸ ترجمه از شازده کوچولو وجود دارد که به نام‌های برخی اشاره می‌شود؛ محمد قاضی، فریدون کار، احمد شاملو، مصطفی ایلخانی‌زاده، محمدتقی بهرامی حران، اصغر ستگار، ابوالحسن نجفی، عباس پژمان، حمیدرضا بلبلوچ، مصطفی رحماندوست، دل‌آرا قهرمان، ج. بهرامیان، محمد مجلسی، رضاطهری، الهام ذوالقدر، بابک اندیشه، زهرا تیرانی و بسیاری دیگر. نخستین ترجمه شازده کوچولو را در سال ۱۳۳۳ محمد قاضی منتشر کرد. ترجمه‌های قابل‌اعتنای دیگر از احمد شاملو در سال ۱۳۵۸ و ابوالحسن نجفی در سال ۱۳۷۹ نیز منتشر شدند. این ترجمه‌ها نیز طرفداران و مخالفانی در می‌آید. نخستین داستان در یکی از گاهنامه‌های فرانسه، او را به عنوان نویسنده‌ای جدی معرفی نکرد. هنگامه جنگ جهانی، آگروپری به آمریکا تبعید شد و در آنجا چند داستان و از جمله شازده کوچولو را نوشت که در سال ۱۹۴۳ منتشر شد و اکنون درست در ۸۰ سالگی پر خواننده‌ترین رمان دنیا هستیم. شازده کوچولو به ۲۵۰ زبان و گویش دنیا ترجمه شده، عنوان بهترین معرفی کتاب

فسانه فردان

آنتوان دو سنت آگروپری، مردی است که باید نامش را به خاطر سپرد، اگرچه شازده کوچولو از نام این مرد بزرگ، بزرگ‌تر شده است. مردی که کاملاً اتفاقی در سال ۱۹۰۰ در شهر لیون به دنیا آمد و بعدها برای ادامه تحصیل به سوئیس رفت. از همان روزها بود که نویسندگی و شاعرانگی‌اش توجه همه را جلب کرد. دلش می‌خواست به خدمت نیروی دریایی فرانسه در بیاید، اما موفق نشد و در ۲۱ سالگی به عنوان مکانیک به خدمت نیروی هوایی درآمد و دو سال بعد یکی از خلبانان زنده نیروی هوایی شد. این معنادار است که بداند آنتوان دو سنت آگروپری بیشتر در راه‌های هوایی آفریقا و آمریکای جنوبی به پرواز در می‌آید. نخستین داستانش در یکی از گاهنامه‌های فرانسه، او را به عنوان نویسنده‌ای جدی معرفی نکرد. هنگامه جنگ جهانی، آگروپری به آمریکا تبعید شد و در آنجا چند داستان و از جمله شازده کوچولو را نوشت که در سال ۱۹۴۳ منتشر شد و اکنون درست در ۸۰ سالگی پر خواننده‌ترین رمان دنیا هستیم. شازده کوچولو به ۲۵۰ زبان و گویش دنیا ترجمه شده، عنوان بهترین معرفی کتاب

معرفی کتاب

مروزی بر کتابی که باید آن را خواند

سرگذشت یکی از کهن ترین فرهنگ‌های جهان

آیان مصدق

کتاب «فرهنگ ایرانی پیش از اسلام و آثار آن بر تمدن اسلامی و ادبیات عربی» تألیف دکتر محمد محمدی ملایری را انتشارات توس به چاپ رسانده است. نخستین چاپ این کتاب مربوط به سال ۱۳۳۳ است که تا سال ۱۳۷۳ محمدی چندین بار آن را اصلاح کرده است. با وجود کتاب‌های بی‌شماری که درباره تأثیر و تأثر فرهنگ ایران و عرب به چاپ رسیده است؛ شاخصه این کتاب این است که از نگاه متفاوتی به این مقوله نگریسته و این بار به جای آن که صرفاً به تأثیر فرهنگ عربی-اسلامی بر سرزمین ایران بنگرد، به واکاوی تأثیر فرهنگ ایران پیش از اسلام بر تمدن اسلامی و ادبیات عرب پرداخته و جنبه‌های گوناگون فرهنگی ایران زمین و تأثیر گذاری آن‌ها را فهرست کرده است. محمدی در این کتاب به آثار فرهنگی ایران و سرگذشت آن در خلال حمله اعراب،

رفتار مهاجمان با آثار علمی و صنعتی ملت‌های دیگر، آثار نابود شده در خلال حمله اعراب، زبان فارسی در دوره فترت، موقعیت زرتشتیان در قرن‌های اول و دوم، و یکرد موبدان زرتشتی، ماجرای گروه شعوبیه، آتشکده‌ها و دهقانانی که در این دوره به طور جدی به حفظ و حراست از فرهنگ و ادبیات ایران پرداختند، گنجینه‌های از اوراق پراکنده و کتاب‌هایی که در این دوره جان به در برده بودند و یافت شدند. تأثیر تشکیلات اداری ساسانیان در دولت خلفا، بررسی سازمان دولت ساسانی و نظر مؤلفین اسلامی نسبت به آن، شغل دبیری، وزیران ایرانی خلفای عباسی، اتهام دبیران به ایران دوستی و زندقی بودن، عصر اسلام، ادبیات عربی و فرهنگ‌های ایرانی و یونانی، مترجمان آثار پهلوی به زبان عربی، تاریخ‌نگاری در ایران پیش از اسلام، خدای نامه، یین نامه، تاج‌نامه، داستان‌های ایرانی از جمله تاریخ بهرام چوبین، داستان شهر براز و پرویز، داستان رستم و اسفندیار و تعدادی داستان‌های دیگر، قصه و افسانه در

ادبیات ساسانی، پیدایش فن قصه‌پردازی در ادبیات عرب، کتاب‌های هزار افسان، کلیله و دمنه، مزدک‌نامه و افسانه‌های دیگر، قصه‌های ایرانی در ادبیات عرب، عقاید و افسانه‌های دینی، فلسفه یونانی و دین زرتشت، زروانیان و تأثیر آن‌ها بر محیط اسلامی، کتاب‌های علمی و نجوم دوره ساسانی، مرکز علمی و پزشکی جندی شاپور و موقعیت آن پس از اسلام، پندنامه‌ها و گمهر و بسیار مباحث دیگر در این ارتباط که در کتاب به آن‌ها پرداخته شده است. کتاب فرهنگی ایرانی با وجود این که در یک جلد تدوین شده است، نمایی کلی و سر نخ‌هایی برای پژوهش بیشتر درباره عصر ساسانیان که در ابتدای کتاب، اهمیت این دوره را روشن می‌کند، به دست می‌دهد. نکته‌هایی که اغلب از قلم افتاده‌اند و حتی دیده نشدن این کتاب در بین محققان، تلاش مستمر دکتر محمدی برای فرهنگ ایران را به جایی نرسانده است. محمدی در انتهای مقدمه نوشته است: «هر گاه این کتاب وسیله الهام جوانان دانشمند ما

رسمی تری از کتاب؛ از ساخت زبان کودکانه صرف نظر کرده است. شازده کوچولو اثری نمادین است و همین جنبه نمادین بودن آن موجب شده تا مخاطب بتواند باز آفرینی‌های متعددی از آن داشته باشد و اجازه می‌دهد خواننده در هر سنی و هر جایی از دنیا برداشد آزاد خود را داشته باشد و شاید همین مسئله باعث شده ترجمه‌های متعددی از آن صورت بگیرد. در ایران ترجمه می‌تواند سه مرحله داشته باشد؛ ترجمه، ترجمه مجدد، بررسی ترجمه.

خود او نزدیک است و از لحن عامیانه و شکسته‌نویسی پیروی می‌کند و نام مسافر کوچولو را برای آن انتخاب می‌کند. شاملو در مقدمه می‌نویسد نام اصلی کتاب «پرنس کوچولو» است که نمی‌تواند معادل شازده باشد و تنها با گذشت بسیاری می‌توان آن را «امیر» ترجمه کرد و شخصیت در گیرودار سفر کتاب را، «مسافر کوچولو» ترجمه می‌کند. اما پس از مرگ شاملو ناشر او به دلیل معروفیت عنوان شازده کوچولو، عنوان انتخابی کتاب را به شازده کوچولو تغییر می‌دهد.

کسانی که با نام ترجمه به شازده کوچولو لطمه وارد کردند

در ترجمه مصطفی رحماندوست آن گونه که توضیح داده است، با این که آنتوان دو سنت آگروپری این کتاب را به بزگسالان تقدیم کرده، صرفاً برای مخاطب کودک ترجمه کرده و توضیحات بی‌دلیلی به کتاب اضافه کرده، در نتیجه سطح زبان را پایین آورده است. در این ترجمه تطبیق زمانی افعال ایراد دارد و از لحاظ واژگانی نیز دچار خطاهای زیادی شده است. توضیحات غیر ضروری، ایجاز متن را از بین برده و اطناب غیر لازم را بر متن تحمیل کرده است. بنابراین این جا، ترجمه مجدد نه تنها مفید واقع نشده، بلکه به اصالت متن نیز لطمه وارد کرده است. در مابقی ترجمه‌ها که بسیار پراپر اید هستند زمان فعل‌ها بهم تطبیق نمی‌کنند، علاوه بر آن، پس و پیش کردن نقاشی‌ها، سیاه سفید کردن و حتی تغییر عکس روی جلد که همگی توسط خود آگروپری کشیده شده بودند، در معنای متن خلل وارد کرده و نشان می‌دهد مترجم نتوانسته آن را درک کند. آخرین ترجمه از زهراتیرانی هم کمی ناموفقی از ترجمه محمد قاضی است و چیزی به مابقی ترجمه‌ها نیاافزوده است.

شازده کوچولو در عین سادگی، کتابی فلسفی است و در برگیرنده مفاهیم بزرگ جهان انسانی و در عین حال

ابوالحسن نجفی و دیگران ایراداتی به ترجمه شاملو وارد کرده‌اند مبنی بر این که سطح زبان را بی‌دلیل عامیانه کرده، حال آن که در متن اصلی زبان عامیانه نیست و افعال در بعضی موارد ایراد دارند

شاعرانه است. لحنی رسمی دارد، اما کودکانه حرف می‌زند، از آدم بزرگ‌ها انتقادی می‌کند، اما به یک آدم بزرگ تقدیم شده است. از عشق می‌گوید و مرگ را با تعبیری کودکانه به تصویر می‌کشد و شازده کوچولو با زهر یک مار به سیاره دیگری می‌رود. آگروپری خلاقانه تصاویر کلیشه‌ای از مار خطرناک جهنمی و روباره حیل‌گر را عوض می‌کند و جهانی به راستی منحصر به فرد خلق می‌کند که در آن گل‌ها می‌توانند بی‌رحم و مغرور هم باشند. آگروپری در تقدیم کتاب به یک آدم بزرگ و عذر خواهی‌اش از بچه‌ها برای این کار، هوشمندانه آن را کتابی برای تمامی سنین معرفی می‌کند و بی‌زمانی و بی‌مکانی و بسیارای نامشخص در جهان، آن را برای تمام مردم جهان خواندنی می‌کند و شازده کوچولو را به اثری جهانی برای کودک و جوان پیر تبدیل می‌کند.

داستانی که تعبیر شد

شازده کوچولو این که مرده باشد، به سیاره‌اش بازمی‌گردد و ناپدید می‌شود تا جهان از پستی او خالی شود و شگفتا که آنتوان دو سنت آگروپری در سال ۱۹۴۴ یعنی یک سال بعد از انتشار شازده کوچولو، در آخرین پرواز اکتشافی‌اش برای نیروی هوایی فرانسه بر فراز دریای مدیترانه، دیگر هرگز بازمی‌گردد. چهار سال بعد اثری از او به نام «ارگ» منتشر شد که خودش پیش از ناپدید شدنش در باراش گفته بود که این اثر ناتمام است و هرگز به پایان نمی‌رسد. دلیل سقوط آگروپری هرگز مشخص نشد و اثری از لاشه هواپیما و جسد او، حتی بعد از جست‌وجوهای فراوان پیدا نشد. آنتوان دو سنت آگروپری یک سال بعد از شازده کوچولو، برای همیشه از دیده‌ها ناپدید می‌شود تا شاید همچون او به سیاره دیگری برود و جهان از بزرگی و پاکی و شاعرانگی‌اش خالی شود.

خبر

اختتامیه دومین دوره جایزه داستان کوتاه بهاران قصه مرانمی دانی

اختتامیه دومین دوره جایزه داستان کوتاه بهاران در مؤسسه فرهنگی-هنری بهاران خرد و اندیشه برگزار می‌شود. دومین دوره جایزه داستان کوتاه بهاران با سال یک داستان کوتاه و با موضوع آزاد داد. در این دوره حدود ۸۰۰ داستان به دست بر گزار کنندگان رسیده است که از میان آن‌ها ۱۰ داستان برگزیده و تقدیر خواهند شد و جایزه ویژه به سه نفر نخست تعلق می‌گیرد. دومین دوره جایزه داستان کوتاه بهاران با هدف تشویق نوشتن و ایجاد انگیزه برای جدی گرفتن داستان‌نویسی با عنوان «قصه مرانمی دانی» آغاز به کار کرد. دبیر دومین دوره جایزه داستان کوتاه بهاران، شرمین نادری و داوری داستان‌ها به عهده کیوان ارزاقی، شرمین نادری و سروش روح بخش بوده است.

دیدار امیر حسین چهلتن با رئیس جمهوری آلمان

بنا به اعلام سایت روز شمار ادبی، فرانک والتر اشتاین مایر، چهارشنبه میزبان امیر حسین چهلتن، نویسنده ایرانی بود. این دیدار در چارچوب سلسله مراسمی تحت عنوان «دیدار در بلوو» برگزار شد. بلوو کاخ ریاست جمهوری آلمان در برلین، پایتخت این کشور است. بر اساس اخبار کاخ ریاست جمهوری، اشتاین مایر و چهلتن در این دیدار درباره زندگی فرهنگی در ایران و همچنین درباره مسائل سیاسی از جمله در ایران و همچنین درباره مسائل سیاسی از جمله برجام گفت‌وگو کردند. نه تنها انتظارات دولت ایران، بلکه انتظارات جامعه مدنی ایران از برجام، از جمله مواردی بود که آن‌ها در بارش گفت‌وگو کردند. امیر حسین چهلتن در حال حاضر برای کتاب خوانی در شهرهای مختلف آلمان، در این کشور به سر می‌برد. امیر حسین چهلتن نویسنده و روزنامه‌نگار ۶۲ ساله و دانش آموخته مهندسی الکترونیک در انگلستان است. او برنده بورس اقامت در ایتالیا، آلمان و آمریکا بوده است. آثار چهلتن عبارتند از: زمان‌های روزه قاسم، تالار آینه، مهر گیاه، عشق و بانوی ناتمام، سپیده دم ایرانی، تهران؛ شهر بی آسمان، تهران؛ خیابان انقلاب، آمریکایی کشی در تهران، مجموعه داستان‌های صیغه، دخیل بر پنجره فولاد، دیگر کسی صدامی نزد، چیزی به فرادمانده است، ساعت پنج برای مردن در است، چند واقعیت باور نکردنی، و آثار دیگری از جمله مانیز مر دمی هستیم (گفت‌وگو با محمود دولت‌آبادی)، آداب دودین بر طناب بار یک (۱۱ داستان از نویسندگان معاصر ایران)، کلاتا منطقه ممنوعه، محمود دولت‌آبادی: جهان آغاز می‌شود، محمود دولت‌آبادی.

چاپ دوم، سوم و چهارم یکجا و در یک روز!

آخرین مجموعه شعر فاضل نظری در فرهنگسرای ارسباران رونمایی شد که «کنون» نام داشت. در این مراسم ساعد باقری و بهاء‌الدین خرمشاهی از جمله سخنرانان بودند که درباره فاضل نظری و شعرش گفتند. نکته قابل توجه در این مراسم پیش‌فروش کتاب اول کتاب بود که در مراسم به کسانی کتاب داده شد که کتاب را از قبل خریده بودند. اما نکته جالب‌تر گزارش صدا و سیما از این کتاب و مراسم رونمایی آن بود. اتفاق میمونی است که صدا و سیما و اخبار تلویزیون به کتاب و معرفی آن بپردازد؛ اما طرفه آن که گزارا شکر در پایان گزارا، از انتشار چاپ دوم، سوم و چهارم کتاب در یک روز و یکجا خبر داد. با وجود پیش‌فروش شدن کتاب توسط ناشر سور، مهر، می‌توان پذیرفت که چاپ اول به پایان رسیده باشد، اما این که سه چاپ از یک کتاب در یک روز منتشر شود، بیشتر شبیه یک شوخی است. اگر کتابی پر فروش است یعنی تیراژ ۳۰۰۰ نسخه برای خوانندگان آن کافی نیست و چاپ دوم ۵۰۰۰ نسخه منتشر شود، درست مانند آن چه در کشورهای پیشرفته اتفاق می‌افتاد که گاه تیراژ کتابی ۵۰۰۰ نسخه است.

گردد تا با تحقیقات ژرف تری در آینده پرده ابهام را از روی قسمت‌های ناروشن تاریخ ایران بردارند، نویسنده پاداش خود را یافته است»